

Til
Fødevareminister
Dan Jørgensen
Slotsholmsgade 12
1216 København K

92-gruppen

Svanevej 12, 4. sal, 2400 KBH NV
Tlf: 21 72 79 57
e-mail: tdc@92grp.dk
Website: www.92grp.dk
Koordinator: Troels Dam Christensen

Den 9. marts 2015

Vedr. Forslag til adressering af EU's og Danmarks globale fodaftryk på verdens skove

Kære Dan Jørgensen

Tak for et godt møde i januar. Vi har siden mødet arbejdet videre på de aftalte konkrete forslag til, hvordan du som fødevareminister kan arbejde for at mindske EU's og Danmarks fodaftryk på verdens skove - herunder i forhold til soja.

Handling på EU plan

Som vi talte om på mødet, viste EU's "Forest Footprint"-studie i 2013, at EU i perioden 1990-2008 var verdens største nettoimportør af produkter med indlejret afskovning, med et markant større fodaftryk end blandt andet Kina og USA. Dette er i modstrid med de løfter om at bremse skovrydning og udledning af drivhusgasser, som EU – herunder Danmark – har underskrevet.

I september 2014 underskrev Danmark *New York Declaration on Forests*, der har som mål at bremse den globale skovrydning i 2030 og allerede om 5 år at have halveret skovrydningen. I EU's 7. miljøhandlingsprogram, der var en topprioritet for det danske EU-formandskab i 2012, anerkendes behovet for at udvikle politikforslag, der adresserer EU's forbrug af varer (food og non food)¹.

I forlængelse af EU's "Forest Footprint"-studie og EU's 7. miljøhandlingsprogram blev der i maj 2014 afholdt et seminar om udviklingen af en *EU Action Plan* for afskovning og degradering af skov med deltagelse af bl.a. tidligere klimakommissær Connie Hedegaard og tidligere miljøkommissær Janez Potočnik.

Der er nu hårdt brug for, at Danmark forsætter arbejdet med at få lavet en plan for indsatser, der mindsker EU's fodaftryk som følge af vareimport og forbrug med indlejret afskovning.

Vi foreslår derfor, at du:

1. Rejser problemet om EU's landbrugs rolle i skovrydning og konsekvenser for klima, natur og oprindelige folk i europæiske medier og i forbindelse med taler og møder i internationale sammenhænge.

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er et samarbejde mellem 23 danske miljø- og udviklingsorganisationer.
92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i hele verden.

92-gruppen består af: Afrika Kontakt, Amnesty, Care Danmark, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk International Bosætningservice, Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark, Det Økologiske Råd, FN-forbundet, Folkekirkens Nødhjælp, Greenpeace, IWGIA, Kvindernes U-landsudvalg, Landsforeningen for Økosamfund, Mellemløst Samvirke, Natur og Ungdom, Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis/Øko-net, Sex&Samfund, U-landsforeningen Svalerne, U-landsorganisationen Ibis, VedvarendeEnergy, Verdens Skove, WWF Verdensnaturfonden, Dansk Røde Kors (observatør).

2. Tager initiativ til koordineringsmøde med ligesindede lande på EU plan, herunder Hollands landbrugsminister Sharon Dijksma og Hollands minister for udenrigshandel og udviklingssamarbejder Lilianne Ploumen.
3. Tager kontakt til landbrugskommissæren, miljøkommissæren og klimakommissæren og spørger til opfølgning på "Forest Foodprint" rapporten fra 2013 og det 7. miljøhandlingsprogram – eventuelt med opstart af en arbejdsgruppe med deltagelse af medlemslandene.
4. Presser på for diskussion af EU's muligheder for at substituere importen af sojaprotein – herunder eventuelt tilpasning af støtteordninger, prioritering af forskningsmidler mv.

Handling i Danmark i forhold til soja-importen

For at understøtte dette politiske arbejde er det afgørende, at Danmark selv kan byde ind med konkrete løsninger med hensyn til at substituere soja-importen, på en måde der både gavner skove, klima og landbruget. For Nordeuropas vedkommende synes hestebønner at være en af de bedste afgrøder, der på kort sigt kan substituere importen af sojaskrå og samtidigt bidrage til at forbedre både rentabilitet og dyrevelfærd i landbruget.

Klimamæssigt resulterer hestebønner i et drivhusgasudslip, der kun er ca. en fjerdedel af sojaskrå. Miljømæssigt opnås der reduceret pres på skovene i Sydamerika, og i forhold til forbrug af korn vil hestebønner også forbedre biodiversiteten herhjemme.

I et nyligt forsøg fra Videnscenter for Svineproduktion erstattes mere end halvdelen af sojaskråen i foderet til smågrise med hjemmedyrkede hestebønner – med gode resultaterⁱⁱ. Hjemmedyrket protein har således potentiale til at erstatte en betragtelig andel af det proteinbehov, der i dag dækkes af sojaskrå.

For svineproducenten giver det økonomisk mening at omlægge en del af egne marker fra lavværdi foderkorn til hestebønner, fordi hestebønnerne erstatter den forholdsvis dyre sojaskrå. Hestebønner giver desuden landmanden en besparelse i form af reduceret kvælstofforbrug.

Videnscenter for Svineproduktions forsøg med smågrise viste endvidere at udskiftningen af sojaskrå med hestebønner gav signifikant bedre mavesundhed, hvilket også bidrager til forbedret økonomi på bedriften. Bedre mavesundhed udmøntede sig dels i signifikant mindre behov for at behandle mod diarré (op til 46% mindre), og en signifikant lavere dødelighed (op til 67% bedre) i forhold til kontrolgruppen, der fik foderblanding baseret på sojaskrå.

Hestebønner ligner således umiddelbart en attraktiv satsning, som både imødekommer landbrugets ønske om billigt foder og det globale behov for at reducere presset på skovene og udslippet af drivhusgasser. Hestebønner er dermed et godt konkret eksempel, som den danske regering også ville kunne spille ind med i EU-processen.

Det går dog lige nu for trægt med, at danske svineproducenter afprøver og bruger hestebønner i større skala. I 2012 dyrkede Sverige 16.000 hektar hestebønner, næsten ti gange så meget som Danmarkⁱⁱⁱ. Det danske hestebønne-areal er siden vokset til knap 4000 hektar i 2014. Men større udbredelse kræver en politisk indsats. Den store udfordring synes blandt andet at være at få skabt

tilstrækkeligt erfaringsgrundlag, så landmænd får mod til at udskifte det velkendte foderkorn og sojaskrå med hjemmedyrkede hestebønner.

Vi opfordrer dig derfor til, at se på hvordan de danske landmænd konkret kan tilskyndes til at dyrke hestebønner til erstatning for soja i foderet og til at sætte initiativer i gang, der fremmer dette.

Vi glæder os til at høre om dine tanker og initiativer på området, og til at diskutere dette videre med dig på vores næste møde i april.

Med venlig hilsen

Troels Dam Christensen

Koordinator, 92-gruppen – der i denne sag er tegnet af:

Danmarks Naturfredningsforening
Dansk International Bosætningservice
Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark
Det Økologiske Råd
Greenpeace
IBIS
U-landsforeningen Svalerne
Verdens Skove
WWF Verdensnaturfonden

ⁱ ”vurdering af de miljømæssige virkninger — i en global sammenhæng — af Unionens forbrug af fødevarer og andre varer og, hvis det er relevant, udvikling af forslag til politikker til at håndtere resultaterne af sådanne vurderinger og overvejelse af udviklingen af en EU-handlingsplan om skovrydning og – ødelæggelse” (Miljøhandlingsprogrammets bilag i 106 c, stk. VI)

ⁱⁱhttp://vsp.lf.dk/~media/Files/Kongres%202014/Foredrag%202014/21_Hesteboenner_stald_mark_Soenke_Moeller_As_bjoern_Kaad.ashx

ⁱⁱⁱ LRF, Svenske landmænd, 2012 håndbog om hjemmedyrket protein:
www.publishingfarm.com/uploads/Proteinhandbok.pdf